

Juankosken Ruukki ry:n yhdistymisavustuksen käytöstä tehdyn esityksen käsitteleminen

Juankosken Ruukki ry on toimittanut 20.6.2017 päivätyn esityksen, joka koskee lähidemokratian kautta tapahtuvaa palveluiden uudistamista ja kehittämistä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Esitys liittyy Juankosken kaupungin ja Kuopion kaupungin yhdistymisavustuksen käyttöön.

Juankosken Ruukki ry esittää, että kaupunki myöntäisi Juankoski-Kuopio kuntaliitossopimuksessa vuosille 2017 -2019 varatun 150.000 euron kehittämisrahan Juankosken Ruukki ry:lle käytettäväksi Juankosken alueen kunnallisen palvelujärjestelmän kehittämiseen siten, että Kuopion kaupungin käyttökustannukset vähenevät ja palvelujärjestelmän tuottavuus paranee. Erityisesti tavoitteena on määrärahan turvin pyrkiä siihen, että järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden aktiivisuutta ja talkoohenkeä voidaan ylläpitää ja vahvistaa.

Yhdistymisavustusta koskeva sääntely

Yhdistymisavustuksesta on säädetty kuntarakennelain 9 luvussa. Kuntarakennelain 42 §:ssä säädetään yhdistymisavustuksen maksamisesta ja käytämisestä mm.

Yhdistymisavustus muodostuu yhdistyvien kuntien lukumäärän ja asukasmäärän mukaan määräytyvästä perusosasta sekä lisäosasta. Yhdistymisavustus maksetaan kolmen vuoden aikana. Avustuksesta maksetaan 40 % vuonna, jona muutos tulee voimaan ja 30 % molempina seuraavina kahtena vuotena.

Yhdistymisavustus tulee käyttää välttämättömiin kuntien yhdistymisen kustannuksiin, uuden kunnan palvelujärjestelmän kehittämiseen ja palvelujen tuottavuuden parantamiseen tai uuden kunnan talouden vahvistamiseen. Yhdistymisavustuksen viimeistä maksuvuotta seuraavan vuoden loppuun mennessä kunnan tulee toimittaa ministeriölle tilintarkastajan lausuman sisältävä selvitys yhdistymisavustuksen käytöstä. Yhdistymisavustuksen takaisinperintään sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Yhdistymisavustuksen lisäosaa maksetaan kuntajaon muutoksessa, jossa on mukana ns. kriisikunta tai -kuntia. Lisäosa on 150 euroa em. edellytyksen täyttävän kunnan asukasta kohden ja enintään miljoona euroa yhdistymistä kohden.

Hallituksen esityksen 31/2013 mukaan yhdistymisavustuksen mahdollisia kustannuksia kasvattavia vaikutuksia pyritään ehkäisemään ohjaamalla laissa yhdistymisavustusten käyttöä. Yhdistymisavustukset tulisi käyttää välttämättömiin kuntien yhdistymisen kustannuksiin, uuden kunnan palvelujärjestelmän kehittämiseen ja palvelujen tuottavuuden parantamiseen tai uuden kunnan talouden vahvistamiseen. Kuntien tulisi päättää yhdistymissopimuksessa niistä periaatteista, joiden mukaan yhdistymisavustus käytetään edellä mai-

15.08.2017

nittuihin tarkoituksiin. Yhdistymisavustuksen käyttöä valvottaisiin osana kunnan talouden ja hallinnon tarkastamista.

Valtiovarainministeriön päätöksen 24.5.2017 mukaan Kuopion kaupungin ja Juankosken kaupungin yhdistymisestä maksetaan Kuopion kaupungille yhdistymisavustusta vuosina 2017–2019 yhteensä noin 2,7 milj. euroa. Yhdistymisavustusta maksetaan ensimmäisenä vuonna 1,1 milj. euroa sekä toisena ja kolmantena 0,8 milj. euroa.

Yhdistymissopimuksen määräykset

Juankosken kaupungin ja Kuopion kaupungin yhdistymissopimuksen 6.3. – kohdassa on todettu yhdistymisavustuksesta ja sen käytöstä mm. seuraavaa:

Yhdistymisavustuksen kohdentamisen periaatteita ovat palveluiden tuottavuuden parantaminen, käyttökustannusten vähentäminen, kuntatalouden vahvistaminen ja välttämättömät tulevaisuudessa tarvittavat toimenpiteet palvelutarpeiden uudistamiseksi.

Ensisijaisia yhdistymisavustuksen kohdentamisen kohteita voivat olla:

- Lukio-opetuksen ja siihen liittyvien ICT-ratkaisujen kehittäminen
- Yhdistyvän kaupungin talouden vahvistaminen
- Lähidemokratian kautta tapahtuva palveluiden uudistaminen ja kehittäminen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

Yhdistymisavustuksen kohdentaminen

Kuopion ja Juankosken yhdistymishallitus käsitteli 21.9.2015, § 28, yhdistymisavustuksen käyttöä ja hyväksyi osaltaan ohjeellisena Juankosken kaupungin samana päivänä tekemän ehdotuksen yhdistymisavustuksen kohdentamisesta jatkovalmistelun pohjaksi. Päätöksen mukaan Juankosken alueelle kohdistettua yhdistymisavustusta käytetään mm. lähidemokratian kautta tapahtuvaan palveluiden uudistamiseen ja kehittämiseen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Paikallisen toimielimen käytettäväksi on 50.000 euroa/vuosi kolmen vuoden ajan, yhteensä 150.000 euroa. Toimielimen tehtävä on kehittää kunnallista palvelujärjestelmää nykyisen Juankosken alueella siten, että Kuopion kaupungin käyttökustannukset vähenevät ja palvelujärjestelmän tuottavuus paranee. Määrärahaa tulee käyttää siten, että järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden aktiivisuutta ja talkoohenkeä voidaan ylläpitää ja vahvistaa.

Em. yhdistymisavustuksen I erä, 50.000 euroa on vuoden 2017 talousarviossa budjetoitu yleishallintoon kustannuspaikalle 1910/kaupunginhallitus.

Vaikutusten arviointi

Liitteet

- 1 5348/2017-2 Esitys yhdistymisavustuksen käytöstä
- 2 5348/2017-2 Liite Esitys yhdistymisavustuksen käytöstä

15.08.2017

Valmistelija
Liisa Jokela
Riitta Kokkonen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 8922
puh. +358 44 718 2138

Päätösehdotus

Juankosken Pitäjäraati toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Sisällöllisesti esitystä voidaan pitää kuntarakennelain mukaisena, koska tavoitteena on palvelujärjestelmän ja tuottavuuden parantaminen, esitys on myös yhdistymissopimuksen säännösten mukainen muilta osin, mutta yhdistystä ei voida pitää yhdistymissopimuksessa mainittuna paikallisena toimielimenä. Esityksessä ei ole kuvausta siitä, miten hankkeen aikana tullaan kehittämään sellaisia pysyvämpiä rakenteita, jotka mahdollistavat toiminnan jatkumisen myös avustuskauden päätyttyä.

Pitäjäraati esittää lausunnossaan, että kaupunki solmii Juankosken Ruukki ry:n kanssa yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan menettelyn yksityiskohdista, määrärahan myöntämisestä, käytöstä ja seurannasta.

Pitäjäraati esittää myös, että asia hankkeistetaan siten, että toimintaa vasten voidaan perustaa ohjausryhmä, johon Pitäjäraati voi nimetä edustajansa.

Päätös

Pitäjäraati hyväksyi ehdotuksen seuraavilla tarkennuksilla ja lisäyksillä.

Hakemuksessa on selkeämmin mainittava kaikki kyläalueet ja se, miten kehitetään koko nykyisen Pitäjän aluetta. Korostettava sitä, että tukea ei saa kohdentaa yhdistyksen omaan toimintaan, esim. tapahtumatarpeiston ylläpito ja vuokraaminen. Esityksestä ei selviä se, kuinka toimenpiteet tosiasiallisesti kehittävät aluetta ja mitä pysyvää toimintaa alueelle jää. Pitäjäraati katsoi, että hakemuksesta saisi ehkä jäsentyneemmän, mikäli ensin määriteltäisiin tavoitteita, mihin pyritään, toimenpiteet sen saavuttamiseksi ja jonkinasteinen arviointimenettely. Asiasta käydyn keskustelun aikana esille tuli myös se, että rahasta menee valtaosa henkilöstökuluihin, jota pidettiin myös hieman huolestuttavana. Toiminnan tulisi olla yritystoimintalähtöistä.

